

	Universitatea de Stat din Moldova	Organism emitent Secția Managementul Calității, Evaluare și Dezvoltare Curriculară
	REGULAMENT PRIVIND ÎNIIȚIEREA, APROBAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PERIODICĂ A PROGRAMELOR DE STUDII	APROBAT de Senatul USM din 24.II. 2014 redactat prin decizia Senatului USM din 28.XI.2017 Rector, prof. univ. dr. hab. Gh. Ciocanu



REGULAMENT
PRIVIND ÎNIIȚIEREA, APROBAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA
PERIODICA A PROGRAMELOR DE STUDII

I. Dispoziții generale

Art. 1. Inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studiu este o componentă de bază a activităților academice din universitate.

Art. 2. Regulamentul privind inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii prezintă algoritmul și responsabilitățile privind inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii noi sau existente în cadrul USM și instituie o procedură care:

- să ajute la elaborarea și prezentarea documentației de autoevaluare a programelor de studii;
- să permită evaluatorilor interni și externi efectuarea unor evaluări corecte și operative.

Art. 3. Procesele de inițiere, aprobare, monitorizare și evaluare periodică a programelor de studii reprezintă componente ale sistemului de management al calității din USM, esențiale pentru a se asigura îmbunătățirea continuă a calității în educație.

Art. 4. Programele de studii reprezintă serviciile oferite de USM, având ca finalitate dezvoltarea competențelor necesare practicării unei activități complexe și specifice. Un program de studii constă în **totalitatea activităților** de proiectare, organizare, conducere și realizare efectivă a predării, învățării, evaluării și cercetării dintr-un domeniu, care conduc la obținerea unei calificări universitare, certificată printr-o diplomă și printr-un supliment la diplomă.

1. Programele de studii se diferențiază în funcție de:

- (a) nivelul calificării universitare: licență, master, doctorat;
- (b) domeniul de formare profesională;
- (c) forma de învățământ: de zi, cu frecvență redusă, învățământ la distanță etc.

2. Un program de studii se concretizează prin:

- a. **planul de învățământ** care include toate unitățile de curs/modulele care contribuie la obținerea unei calificări universitare, repartizate succesiv pe ani de studii și cu ponderi exprimate în credite de studiu ECTS;
- b. **curriculum** sau fișe ale disciplinelor în care sunt formulate: finalitățile de studiu exprimate în competențe pe care le formează/dezvoltă unitatea de curs respectivă; unitățile de conținut și repartizarea orientativă a orelor; obiectivele generale și de referință; alte practici asociate predării, învățării și evaluării;
- c. organizarea studenților și a personalului didactic în perioada de realizare a programului de studii;

- d. tehnicile sau procedeele aplicate pentru asigurarea calității academice a activităților de realizare a programului de studii.

Art. 5. Managementul programului de studii

- a. Facultatea este unitatea funcțională care elaborează și gestionează programele de studii.
- b. Managementul unui program de studii este asigurată de către decanatul facultății și departamentul/ departamentele de specialitate.
- c. Pentru programele de masterat, poate fi desemnat prin decizia catedrei/departamentului de specialitate, un coordonator de program, candidatura căreia este aprobată la Consiliul Facultății.

Art. 6. Prezentul Regulament are la bază următoarele acte legislativ-normative referitoare la învățământul universitar:

1. Codul Educației al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 152 din 17.07.2014;
2. Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.482 din 28.06.2017;
3. Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu, ordinul Ministerului Educației nr. 1046 din 29.10.2015;
4. Planul - cadru pentru studii superioare (ciclul I – licență, ciclul II - master, studii integrate, ciclul III - doctorat), aprobat prin ordinul Ministrului Educației nr.1045 din 29.10.2015;
5. Regulamentul cu privire la organizarea ciclului II – studii superioare de master, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 464 din 28.07.2015;
6. Cadrul Național al Calificărilor al Republicii Moldova și Cadrul Național al Calificărilor pentru învățământul superior pe domenii de formare profesională, aprobate prin ordinul ministrului educației nr. 934 din 29.12.2010;
7. Ordinul Ministerului Educației cu privire la organizarea studiilor la specialitățile duble nr. 669 din 01 august 2017;
8. Regulament de organizare al procesului educațional la Universitatea de Stat din Moldova, aprobat prin decizia Senatului din 28.08.2012.

II. Inițierea și aprobarea programelor de studii

Art. 7. Inițierea unui nou program de studii se face pentru sporirea funcționalității studiilor superioare, prin adaptarea ofertei de programe la cerințele mediului socio-economic și folosirea eficientă a resurselor.

Art. 8. Inițierea programelor de studii noi, pentru ciclul I și pentru ciclul II, se realizează la nivel de catedră/departament și se bazează pe analize complexe privind resursele interne ale universității și contextul de funcționare a acestora.

- (1) *Analiza mediului extern* se referă la evaluarea contextului economic, socio-cultural și a pieței potențiale a muncii. Scopul este identificarea nevoii de instruire și formare profesională, a serviciilor educaționale oferite de USM, comparabile cu cele oferite de alte universități din țară și din străinătate. Se au în vedere și recomandările, și reglementările specifice domeniului, elaborate de organisme naționale sau europene.
- (2) *Analiza mediului intern* se referă la evaluarea ofertei existente de programe de studii, a obiectivelor strategice și de resursele disponibile ale USM.
- (3) Analiza preliminară se finalizează printr-un *Raport de evaluare ex-ante a noilor programe de studii*, care cuprinde informații referitoare la:
 - piața muncii,
 - corespondența cu Cadrul Național al Calificărilor,
 - încadrarea în strategia facultății,
 - asigurarea resurselor necesare la nivelul standardelor de calitate,
 - proiectul Planului de învățământ.

Art. 9. Raportul de evaluare ex-ante a noilor programe de studii este supus analizei la Consiliul Facultății, Consiliul Calității și la nivelul managementului USM. Decizia cu privire la organizarea unui nou program de studii este luată de Consiliul de Dezvoltare Strategică și Senatul USM.

Art. 10. După aprobarea propunerii de către Senat, proiectarea noului program de studii se realizează prin elaborarea documentelor care descriu traseul profesional, cu asigurarea concordanței cu calificarea oferită.

Art. 11. Proiectarea programului de studii se realizează în cadrul departamentului și presupune parcurgerea următoarelor secvențe:

1. Stabilirea profilului de competențe al absolvenților programului de studii, care vor fi înregistrate într-o *Notă informativă/explicativă*. Nota explicativă va descrie concepția formării specialistului și finalitățile de studiu preconizate conform Cadrului Național al Calificărilor pentru domeniul dat de formare profesională.
2. Pornind de la profilul de competențe, se definesc obiectivele specialității și structura curriculară - *Planul de învățământ* (unitățile de curs/modulele (disciplinele de studii), tipurile stagiilor de practică ponderile și specificul lor).
 - a. Planul de învățământ se structurează în următoarele compartimente:
 - ✓ foaia de titlul;
 - ✓ calendarul universitar;
 - ✓ planul procesului de studii pe semestre/anii de studii;
 - ✓ stagiile de practică;
 - ✓ formele de finalizare a studiilor;
 - ✓ lista unităților de curs la libera alegere.

Unitățile de curs/modulele din Planul de învățământ se clasifică după **gradul de obligativitate și posibilitatea de alegere** în:

- (1) discipline obligatorii (cod O);
- (2) discipline opționale (cod A);
- (3) discipline la libera alegere (cod LA).

După funcția (destinația, rolul) în formarea profesională inițială prin competențe generale și specifice, unitățile de curs/modulele se divizează în următoarele componente:

- (1) componenta fundamentală (cod F);
 - (2) componenta de formare a abilităților și competențelor generale (cod G);
 - (3) componenta de orientare socio-umanistică (cod U);
 - (4) componenta de orientare spre specialitate (de bază și secundară în cazul specialităților duble), (cod S sau S1, S2 în cazul specialităților duble);
- b. Lista unităților de curs/modulelor obligatorii și opționale, numărul de ore pentru studierea acestora, tipurile stagiilor de practică și unitățile de curs la liberă alegere se vor stabili în funcție de specificul domeniului general de studii/domeniul de formare profesională/programul de master în corespondență cu Cadrul Național al Calificărilor, precum și cu misiunea USM în pregătirea cadrelor.
 - c. Specificul fiecărui domeniu de pregătire profesională/specialitate/program de master se asigură prin varierea:
 - listei și volumului de ore pentru studierea unităților de curs din cadrul diferitor componente /module.
 - conținutul unităților de curs fundamentale, de orientare socio-umanistă și de orientare spre specialitate.
 - formelor și conținuturile practicilor.
3. Departamentul care va presta servicii în cadrul programului de studii întocmește *Lista cadrelor didactice (Anexa 1)* cu competențe adecvate unităților de curs din Planul de învățământ, atestate

- prin CV-uri și alte documente doveditoare, și o *Listă a cercetărilor științifice relevante (Anexa 2)* a fiecărui cadru didactic pentru unitatea de curs/modulul de care a fost desemnat responsabil.
4. Titularii unităților de curs ale programului de studii proiectează unitățile de curs/modulele, elaborează *Curriculumul unității de curs/modulului*¹ și/sau *Fișa disciplinei și o Listă bibliografică pe unități de curs (disciplină) (Anexa 3)*.
 5. Coordonatorul programului de studii (de regulă, directorul departamentului de specialitate) identifică resursele logistice care vor asigura realizarea programului de studii, incluse în rubrica *Asigurarea tehnico-materială a programului*.
 6. Proiectarea programului de studiu se finalizează prin întocmirea de către echipa de monitorizare, sau de către Coordonatorul programului de studii, a unui *Raport de autoevaluare a programului de studii în scopul autorizării*, elaborat conform *Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă și Ghidurilor de evaluare externă a programelor de studii* a ANACIP.

Art. 12. *Raportul de autoevaluare al programului de studii* este analizat în ședința departamentului responsabil și validat de către Consiliul Facultății. După validare, Decanul Facultății transmite *Raportul de autoevaluare al programului de studii în scopul autorizării* la Secția Managementul Calității, Evaluare și Dezvoltare Curriculară, care după examinare îl prezintă Senatului USM spre aprobare.

Art. 13. *Raportul de autoevaluare a programului de studii*, după aprobarea lui de către Senatul USM, este transmis ANACIP spre autorizare.

III. Monitorizarea programelor de studii

Art. 14. Programele de studii universitare sunt supuse unui proces de **monitorizare** continuu și evaluării periodice în vederea menținerii și îmbunătățirea continue a calității lor.

Responsabilitatea pentru monitorizarea și îmbunătățirea continuă a programelor de studii este delegată echipei manageriale de la facultate, Comisiei de asigurare a calității la nivel de facultate și prorectorului pentru activitatea didactică, Secției Managementul Calității, Evaluare și Dezvoltare Curriculară, Consiliului Calității, la nivel de universitate.

Art. 15. Monitorizarea se realizează cu participarea mai multor actori: cadre didactice, managementul departamentului și a facultății, structurile USM referitoare la calitate.

Art. 16. Monitorizarea programelor de studii are loc sistematic, planificat, și presupune controlul modului în care se desfășoară activitatea pentru depistarea la timp a neajunsurilor și inițierea de acțiuni corective și preventive sub următoarele aspecte:

- ✓ Modul de îndeplinire a obiectivelor propuse prin programul de studiu.
- ✓ Nivelul calitativ al tuturor activităților specifice programului de studiu.
- ✓ Respectarea aplicării conținuturilor prevăzute în curricula disciplinelor din planul de învățământ.
- ✓ Aplicarea corectă a sistemului de evaluare a studenților și urmărirea rezultatelor obținute de studenți în fiecare sesiune de examene.
- ✓ Adaptarea continuă a programelor de studii la transformările din societate, la cerințele pieței și la acumulările în planul cunoașterii.

¹ Curriculumul unităților de conținut ale planului de învățământ, actualizată și modernizată după caz, se prezintă spre aprobarea departamentului responsabil de program până la prima ședință (a departamentului) de la începutul anului de învățământ. Curriculumul pentru disciplinele opționale se vor elabora/actualiza/moderniza anual în perioada mai-august în funcție de opțiunile exprimate ale studenților în Contractul anual de studii.

Art. 17. Înregistrările obținute prin monitorizare constituie dovezi obiective privind evaluarea continuă a calității și, în același timp, stau la baza analizelor desfășurate la nivel de departament/facultate pentru stabilirea măsurilor corective și preventive.

IV. Evaluarea programelor de studii

Art. 18. Programele de studii sunt evaluate periodic sub două aspecte:

- ✓ evaluare internă;
- ✓ evaluare externă.

Evaluarea periodică a programelor de studii se face în vederea certificării periodice a calității lor și a acreditării, în baza procedurilor de evaluare stipulate în actele normativ-reglatorii și a celor elaborate de *Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional*.

Art. 19. *Evaluarea internă* se realizează

- pentru a evalua sistemul de management al programului,
- pentru a stabili dacă activitățile și rezultatele lor corespund obiectivelor prestabilite,
- pentru a verifica conformitatea procedurilor și a operațiunilor specifice proceselor de învățământ și de cercetare din cadrul programului cu normele legale și
- în scopul îmbunătățirii continue a calității programelor de studii.

Art. 20. *Evaluarea internă* se realizează periodic sub două aspecte:

1. autoevaluarea și
2. auditul intern.

Art. 21. Responsabilul de programul de studiu (liceu/master), în comun cu Comisia de Asigurare a Calității de la Facultate, întocmește odată la doi ani, un *Raport de autoevaluare a programului de studii*.

Raportul de autoevaluare prezintă în mod explicit și documentat date și informații care răspund la un set de cerințe normative cu relevanță organizatorică și este structurat în trei părți:

1. Introducere (prezentarea USM),
2. Informații privind realizarea cerințelor normative obligatorii, standardelor și indicatorilor de performanță și standardelor de evaluare,
3. Documente justificative (Anexe).

Art. 22. *Raportul de autoevaluare* este prezentat spre aprobare Consiliului Profesoral al Facultății. În cazul avizului favorabil, Raportul este transmis spre verificare Secției Managementul calității, Evaluare și Dezvoltare Curriculară și Prorectorului pentru activitate didactică al USM. Rapoartele de autoevaluare stau la baza demarării procedurii de evaluare externă și acreditare a programelor de studii.

Art. 23. *Auditul intern* are drept scop să determine gradul de conformitate a afirmațiilor, datelor și dovezilor din Raportul de autoevaluare față de cerințele legale, reglementate și contractuale. Prin audit intern se identifică/constată aspectele pozitive și cele vulnerabile ale unui program de studii și se formulează recomandări pentru a îmbunătăți și moderniza calitatea lui.

Art. 24. Planificarea auditului intern al unui sau mai multor programe de studii are loc anual prin decizia Consiliului de Administrație a USM la propunerea Prorectorului pentru activitate didactică, fie pe baza cererilor primite de la Consiliile facultăților.

Art. 25. Auditul intern se realizează de către *Comisii de evaluare*, create ad-hoc prin ordinul Rectorului USM, la propunerea prorectorului pentru activitatea didactică. Membrii Comisiilor de evaluare sunt desemnați din rândul structurilor referitoare la calitate din USM: Secția Managementul Calității, Evaluare și Dezvoltare Curriculară și Consiliul Calității și a cadrelor didactice care dețin titluri didactice și grade științifice, pregătire și experiență în domeniu și o integritate morală recunoscută.

Art. 26. *Auditul extern* este realizat de către Comisia de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional și este desfășurat în conformitate cu procedurile stabilite în actele normativ-reglatorii și a celor elaborate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional. Raportul de evaluare externă este transmis Consiliului Profesoral al Facultății și este anexat la Raportul de autoevaluare a programului de studii.

Secția Managementul Calității, Evaluare și Dezvoltare Curriculară asigură buna funcționare a Comisiei de evaluare prin coordonarea procesului de evaluare, asigură instrumentele de evaluare, acordă asistență tehnică și metodică, examinează respectarea procedurilor și a cerințelor privind evaluarea programelor de studii.

Art. 26. Comisia de evaluare are următoarele responsabilități:

- ✓ analizează și stabilește corespondența activităților din cadrul programului/programelor oferite de o facultate/departament cu necesitățile pieței muncii, necesitățile academice și ale clienților;
- ✓ evaluează gradul de conformitate a activităților din cadrul programului de studii cu cadrul legislativ și normativ național și instituțional în ceea ce privește:
 - organizarea procesului didactic în cadrul programului,
 - suportul curricular (curricula, suport de curs, materiale didactice),
 - predarea, învățarea și evaluarea,
 - disciplina de muncă a cadrelor didactice
 - frecvența orelor de către studenți etc.
- ✓ analizează managementul facultății/departamentului și modul în care acesta este interesat în dezvoltarea și îmbunătățirea calității programelor de studii pe care le gestionează;
- ✓ stabilește dacă obiectivele programelor sunt corelate cu competențele profesionale și sociale dobândite de absolvenți după absolvirea programului de studii și cerute pe piața muncii;
- ✓ determină dacă suportul curricular contribuie la formarea competențelor profesionale și sociale declarate;
- ✓ evaluează corespunderea resurselor materiale, logistice și financiare profilului și necesităților programului de studii;
- ✓ evaluează competențele profesionale ale cadrelor didactice care prestează servicii în cadrul programului de studii;
- ✓ estimează gradul de satisfacție al studenților de calitatea serviciilor educaționale propuse în cadrul programului;
- ✓ formulează recomandări pentru dezvoltarea și îmbunătățirea calității programului de studii.
- ✓ Elaborează un *Raport* privind rezultatele monitorizării și evaluării programelor de care este responsabilă facultatea, pe care îl prezintă în Consiliul de Administrație al USM.

Art. 27. Comisia de evaluare elaborează Raport privind rezultatele monitorizării și evaluării programului respectiv de studii, care prezintă sub forme specifice calitatea serviciilor educaționale, managementul programului și a resurselor utilizate, precum și formulează recomandări pentru îmbunătățirea calității programului de studii. Raportul este supus analizei în ședințele Consiliului de Administrație și/sau Senatului. În baza raportului și a recomandărilor formulate, Consiliul de Administrație și/sau Senatul adoptă o decizie privind măsurile de îmbunătățire a calității programului de studii.

Art. 28. Pe baza evaluării interne a programelor de studii, la propunerea Consiliului de Administrație, Consiliul de dezvoltare strategică instituțională poate dispune închiderea sau sistarea unor programe de studii neperformante, fără a prejudicia studenții.

Art. 29. Evaluarea externă este realizată de Agenția Națională de Asigurare a Calității Învățământului Profesional sau de o altă agenție de asigurare a calității înscrisă în registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR)

Art. 30. Evaluarea externă periodică a programelor de studii se face la cererea universității sau prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova și are la bază evaluarea lor internă, realizată în conformitate cu procedurile de evaluare internă, armonizate cu metodologiile de evaluare externă a calității aplicate la nivel național.

Lista cadrelor didactice care vor asigura programul de studii (Asigurarea cu personal didactic)

Nume, prenumele titularului de curs	Grad științific și titlu didactic	Unitatea de curs/ Modulul / disciplina	Modul de angajare

Lista cercetărilor științifice relevante ale cadrelor didactice care vor presta servicii în cadrul programului de studii

Nr. d/r	Titularul unității de curs	Lista publicațiilor relevante
1.		
2.		

Listă bibliografică pe unități de curs/modul

Nr. d/r	Unitatea de curs/modulul din planul de învățământ	Lista bibliografică
1.		
2.		